

Historische Kring Bussum

KringNieuws april 2022-1

Documentatiecentrum:
Stationsweg 3 – 1404 AN Bussum
Telefoon 035-6912968
www: historischekringbussum.nl
Openingstijden:
Maandag, woensdag en donderdag
van 10.30-12.00 uur. Of op afspraak.

De Historische Kring Bussum (HKB) heeft ook in 2021 veel last gehad van de COVID19-pandemie. Gelukkig lijkt inmiddels het ergste leed geleden. Moesten we in 2021 nog tot september wachten voor we de Algemene Ledenvergadering konden houden, dit jaar kan dat al in mei. Ook met onze andere activiteiten keren we geleidelijk terug naar onze vertrouwde routines.

Open Monumenten Dagen (OMD) 2022

Op **10 en 11 september** verzorgt de HKB weer de OMD, die dit jaar in het teken staan van Duurzaamheid.

Het programma van de HKB op 11 september zal zich concentreren in het gerestaureerde Brosgebouw aan de Nieuwe Spiegelstraat. De HKB werkt samen met House of Dialogue, de huidige eigenaar/gebruiker van het gebouw, en met energiecoöperatie Wattnu.

Noteer **11 september** alvast in uw agenda!

Algemene ledenvergadering

Het bestuur nodigt u uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering op **maandag 23 mei** in de Remonstrantse Kerk aan de Koningslaan 2b te Bussum.

C. Schipper
Kapiteinweg 210
1315 S Hilversum
tel.: 035 779038, 06 3378030
keeschipper10@gmail.com

KEES SCHIPPER

DE NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Al heel wat jaren verzorg ik lezingen over diverse onderwerpen. Bijvoorbeeld over Taizé of het fortelland Pampus. Ook verzorg ik regelmatig voor groepen een leuke muzikale quiz.

Sinds 2000 ben ik als gids actief op het Fortelland Pampus. Naast het rondleiden van de gasten heb ik me verdiept in de historie van dit fort en de stelling van Amsterdam. Daar is later mijn belangstelling voor het functioneren van de complete Hollandse Waterlinie bij gekomen. Een teneen waar ik inmiddels veel vanaf weet en graag over vertel.

Mischien is mijn verhaal over de Hollandse Waterlinie ook voor u interessant. Het is een programma van maximaal anderhalf uur, waarbij ik naast mijn enthousiaste verhalen ook veel gebruik maak van fraaie video-animaties. Die combinatie laat op indringende wijze zien hoe het onder water zetten, ook wel inundatie genoemd, in z'n werk ging.

Voor deze boeiende sessie betaalt u slechts € 70,-. Daar komen de reiskosten à € 0,20 per km nog bij. Alle benodigde apparatuur, waaronder de beamer, neem ik zelf mee.

GRAAG KOM IK LANGS VOOR EEN INTERESSANTE LEZING OVER DE HOLLANDSE WATERLINIE

DE NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE WAS EEN VERDEDIGINGSLINIE MET WATER ALS VIND. KWAM DE VIJAND BANGAAN, DAN KONDEN STROKEN WEILAND TUSSEN MUIDEN EN DE BIES BOSCH. HET LAND WERD DAARDOOR VOOR DE VIJAND MOEILIJK BEGAANBAAR. DE LINIE, OMGEVEER 1940.

HEE WAREN DE ROMBINGEN DIE HET WATER AL BEGRUNTE ALS HUN VERDEDIGINGSLINIE. OUDER HOLLANDSE WATERLINIE BEGROND, TEN DOOTEN VAN DE STAD UTRECHT. TOEGE DE INTRIESE DREVEN, WAREN DE PLANTEN VAN DE HOLLANDSE WATERLINIE VERBODEN. VERBODEN, SLECHT NIEUW IN TART. ER SLECHT DOEL, VEEL PLANTEN, WAAR SE ER WEL SLECHT, MAAR WAAR SE ER NIEUW, DAT WATER VAN DUSSEMER EEN VAN DIER BRONNEN VIJANDEN IS, WEEY IEDEREN. MAAR DAT WAT WOUDEBOORT VAN DIER SLECHT, IS HINDER BEGROND.

Voorafgaand aan de vergadering verzorgt de Hilversumse amateur-historicus Kees Schipper een lezing over de geschiedenis van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Er is zeer beperkt parkeerruimte bij de kerk. U kunt echter na 18.00 uur vrij parkeren in de omgeving van de kerk.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie was een verdedigingslinie. Als de vijand eraan kwam, konden uitgestrekte stroken weiland tussen Muiden en de Biesbosch onder water worden gezet. De Waterlinie deed dienst van 1815 tot ongeveer 1940. Kwetsbare delen van de Waterlinie werden onder schot gehouden vanuit forten. Ook heeft de Waterlinie vijf vestingsteden: Muiden, Weesp, Naarden, Gorinchem en Woudrichem.

De Waterlinie heeft haar waarde als verdedigingslinie nooit echt kunnen bewijzen, maar is wel drie keer (deels) in staat van verdediging gebracht. Tegenwoordig heeft de Nieuwe Hollandse Waterlinie een nieuwe functie. Het is nu een prachtig gebied, waarin je de geschiedenis volop kunt beleven.

Programma:

- 19.30 uur: Ontvangst
- 20.00 uur: Lezing door Kees Schipper
- 21.00 uur: Pauze
- 21.15 uur: Algemene Ledenvergadering
- 22.00 uur: Afsluitende borrel

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling van de agenda
3. Vaststelling van de notulen van de ALV van 29 september 2021*
4. Vaststelling van het Verslag van het bestuur over 2021 (zie hierna)
5. Verslag van de kascontrolecommissie
6. Vaststelling van de jaarrekening 2021*
7. Benoeming kascontrolecommissie 2022
8. Vaststelling van de begroting 2023*
9. Rondvraag en sluiting

* Deze stukken zijn in te zien en te downloaden op de homepage van de HKB www.historischekringbussum.nl.

Vereniging en organisatie

Net als in het voorgaande jaar moest de HKV tussen de obstakels, veroorzaakt door COVID19, door laveren. Dat betekende dat er opnieuw nauwelijks verenigingsactiviteiten konden worden georganiseerd, dat het Documentatiecentrum (DC) van tijd tot tijd gesloten was en dat er veelal via zoom vergaderd moest worden. Wat ook niet hielp was dat vanaf halverwege het jaar het stationsgebouw een ingrijpende renovatie onderging, waardoor de HKV hetzij door de tijdelijke fietsenstalling hetzij door bouwsteigers onzichtbaar en slecht bereikbaar werd gemaakt. De medewerkers van het DC lieten zich daardoor niet uit het veld slaan en trotseerden man/vrouwmoedig de hindernissen en het lawaai om hun werk te blijven doen.

Foto: Jaap van Hassel

Foto: Jaap van Hassel

Ook het werk van het bestuur is grotendeels gewoon doorgegaan. We hadden dit jaar meer ruimte voor de Open Monumentendagen en Bussum Cultureel kon ongehinderd plaatsvinden. De ALV vond uiteindelijk plaats op 29 september 2021.

Op 1 oktober organiseerde de HKV voor haar vrijwilligers en bezorgers een excursie naar Castricum, waar het Huis van Hilde werd bezocht.

Op zaterdag 16 oktober trad de HKV op als gastheer voor de jaarlijkse open dag van Tussen Vecht en Eem. Het programma bestond uit een tweetal lezingen over het Gooise landschap in de Wilhelminakerk, waarna de circa 100 deelnemers uiteengingen voor een zestal dorpswandelingen, die begeleid werden door gidsen van de HKV en medewerkers van het Wijkcentrum in de Hilversumse Meent.

De vereniging had aan het einde van het jaar ongeveer 1100 leden, net zoveel als het jaar daarvoor.

Bestuur

Door het terugtreden van een aantal bestuursleden en kandidaat-bestuursleden begon het bestuur enigszins gehavend aan het nieuwe jaar. Kort na de ALV van 29 september vond er opnieuw een wisseling van de wacht plaats, waardoor het bestuur aan het eind van het jaar uit nog maar drie leden bestond: Nol Verhagen, voorzitter, Eric Bor, secretaris en Willem Steenkamp, penningmeester. Gelukkig werd het bestuur opnieuw bijgestaan door Gerard Bon, die ook dit jaar de boekhouding en de ledenadministratie voor zijn rekening nam.

Bussums Historisch Tijdschrift (BHT)

Het BHT verscheen geheel volgens plan drie keer, in april, september en december. Het aprilnummer was gewijd aan de Godelindebuurt en viel bijzonder in de smaak bij de bewoners van de wijk. Het septembernummer besteedde traditiegetrouw aandacht aan het thema van de Open Monumentendagen, dat dit jaar luidde: Mijn monumenten is uw monument. De redactie vond enkele bewoners van monumenten bereid hun monument (op papier) open te stellen voor lezers van BHT. Het laatste nummer van 2021 herdacht dat 70 jaar geleden, op 3 oktober 1951, de eerste officiële televisie-uitzending van Nederland de lucht inging vanuit Studio Irene.

Vanzelfsprekend bleven ook de website en de facebookpagina van de HKV in bedrijf.

Verder is de HKV verantwoordelijk voor de historische rubriek 'Uit de geschiedenis van Gooise Meren', die wekelijks verschijnt in *Bussums*-, *Naarder*- en *MuiderNieuws*. Aan de rubriek wordt ook meegewerkt door de Historische Kring Stad Muiden. De verantwoordelijkheid voor de rubriek ligt vanaf 1 maart in handen van Eric Bor, nadat Klaas Oosterom vanaf 2009 deze taak had vervuld.

70 jaar televisie in Nederland

De HKV herdacht het 70-jarig jubileum van de Nederlandse televisie niet alleen in het decembernummer van *BHT*, maar ook in de vorm van een herziene en geactualiseerde uitgave van het wandelboekje uit 2011, *Bussum, bakermat van de Nederlandse televisie*. Rondgang door het vroegere televisiedorp. Leden van de HKV vonden het boekje, samen met het betreffende themanummer van *BHT*, in december 2021 op hun deurmat of in hun brievenbus. Het boekje is voor belangstellenden verkrijgbaar bij het DC van de HKV.

Open Monumentendagen (OMD) 2021

De OMD konden dit jaar min of meer ongehinderd doorgang vinden.

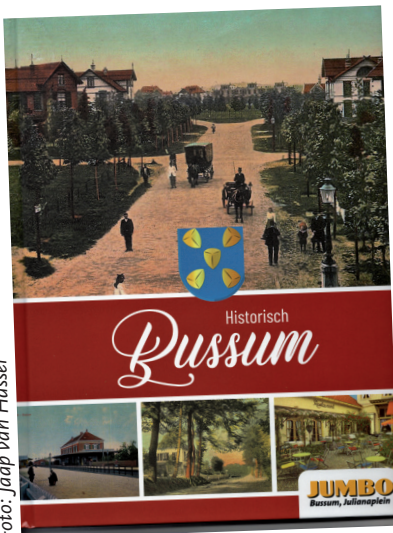
De HKV mocht op 11 en 12 september zijn tenten opslaan bij Jan

Tabak, als uitvalsbasis voor een 'corona-safe'-programma van wandelingen door het Brediuskwartier, waaraan door ongeveer 100 belangstellenden werd deelgenomen. In samenwerking met de historische verenigingen in de overige woonkernen van Gooise Meren was er een historische busroute uitgezet, waarvan door 350 mensen gebruik werd gemaakt. Daarnaast was op zaterdag en deels ook op zondag een aantal openbare monumenten, zoals kerken, geopend.

Jumbo

Een heel bijzondere gebeurtenis was het verzoek van de nieuwe Jumbowinkel aan het Koningin Julianaplein om ter gelegenheid van de opening van de winkel een plakplaatjesalbum over de geschiedenis van Bussum samen te stellen. Het verzoek kwam eind augustus binnen, toen we net onze handen vol hadden aan de OMD, Bussum Cultureel, de ALV en de Open Dag van TVE. Na een korte aarzeling besloten we desondanks de handschoenen op te nemen: dit was een te leuke uitdaging om te laten liggen. Er werd in allerijl een klein schrijfteam gevormd, de onderwerpen werden zo geselecteerd dat ze samen een kleine geschiedenis van Bussum vormden en de stijl werd zo gekozen dat het album voor lezers van alle leeftijden en opleidingsniveaus toegankelijk zou zijn. Er werden zelfs twee jeugdige meelezers gerekruteerd om de schrijvers qua niveau bij de les te houden. Een niet geringe opdracht was om bij alle onderwerpen 8 passende illustraties te zoeken. Ruim voor de deadline van 19 november kon het materiaal naar de uitgever worden verstuurd. Het eerste exemplaar werd, voorzien van alle illustraties, op 27 januari bij het begin van de actie aan burgemeester Ter Heegde overhandigd.

Collectie Runhaar

Een bijzondere schenking ontving de HKV dit jaar van René Runhaar, die in het voetspoor van zijn vader en grootvader zijn leven lang prentbriefkaarten van Bussum heeft verzameld. In het verleden deden die prentbriefkaarten nog echt dienst als middel om elkaar korte berichten te sturen. Er werden niet alleen van pittoreske plekjes, maar van zowat ieder straatje briefkaarten gedrukt. Veel van de briefkaarten in de collectie Runhaar zijn ook als zodanig gebruikt. Momenteel wordt de collectie van maar liefst 5000 prentbriefkaarten door HKV-vrijwilligers geordend en gescand en aan het digitale archief van de HKV toegevoegd.

Financiën

Het jaar 2021 werd evenals 2020 met een ruim overschot afgesloten. Dit overschot is goeddeels toe te schrijven aan het achterblijven van de bestedingen door COVID19. Met name geldt dit voor de uitgaven aan activiteiten, waaronder de OMD. De opbrengsten kwamen in totaal circa € 550,- hoger uit dan in 2020, in het bijzonder door hogere giften en bijdragen. Het overschot over 2021 beliep ongeveer € 4.700,-, waardoor het eigen vermogen uitkwam op circa € 40.200,- (waarvan circa € 18.000,- aan bestemmingsreserves).

Overige activiteiten

- ◆ De HKV gaf financiële en redactionele ondersteuning aan de uitgave van *De Wereld van Max*, waarin schrijfster Annet Betsalel de lotgevallen beschrijft van de Joodse familie Veffe, die in de Tweede Wereldoorlog moest onderduiken.
- ◆ Klaas Oosterom verzorgde op 31 augustus een lezing over historische plekken in Gooise meren voor de serviceclub De Ronde Tafel, hetgeen na afloop werd beloond met een royale donatie en een aantal nieuwe leden.

- ◆ Op verzoek van de Volksuniversiteit ontwikkelde Klaas Oosterom een lezing/presentatie en een fietsexcursie rond Frederik van Eeden en Walden. Op 30 april hield hij die lezing op proef via zoom. Op 2 november werd de lezing daadwerkelijk gegeven. Vanwege het aantal aanmeldingen (70) werden nog 2 avonden gepland die echter vanwege coronamaatregelen uitgesteld moesten worden. De fietsexcursie heeft in 2022 plaatsgevonden.
- ◆ Klaas Oosterom verzorgde op 13 augustus voor de Katholieke Oudere Bond ook de lezing 'Torentjes', over torens in Bussum en gaf op 28 augustus een speech in de tuin van Hessel Cassel vanwege 50-jarig bestaan. Op 3 november begeleidde hij een Spiegelwandeling voor een aantal geïnteresseerde dames.

Het bestuur: Nol Verhagen, Eric Bor, Willem Steenkamp, 1 april 2022

Schenkeningen

- ◆ 3 kistjes met negatieven over 't Gooi van foto vonk, geschonken door Sylvia Vonk
- ◆ Boeken geschonken door Mieke Vlucht, de heer Plugboer, familie Vos
- ◆ Jaarverslagen, krantenknipsels van de Bussumse Onderlinge Tuinbouwvereniging (overgedragen aan het Gemeentearchief Gooise Meren)
- ◆ Kaarten geschonken door J.P. van Zeggelaar
- ◆ Bevrijdingsdocumenten en posters geschonken door Flip Hamers (zie afbeelding)
- ◆ Lepel en verkiezingsfolders geschonken door mevrouw Bouman
- ◆ Gasmuntje geschonken door A. van der Manden
- ◆ Ansichtkaarten geschonken door S. Matthes
- ◆ Foto's van het sanatorium geschonken door mevrouw De Lange
- ◆ Knipsels en oorlogsherinneringen 1939-1967 geschonken door de heer Collet
- ◆ Foto's van de familie en van de School met den Bijbel geschonken door Mevrouw Nagtegaal
- ◆ Een zeer grote verzameling ansichtkaarten geschonken door René Runhaar
- ◆ Foto's en documenten over Bussum geschonken door de familie Rijsdam-Dashorst
- ◆ Fotoalbums Zonnebloemschool en een boek geschonken door mevrouw Jongsma-Caron
- ◆ Schilderij van W. Kleijn, directeur van de Paulusschool, geschonken door zijn kleinzoon

- ◆ Plakboek over de Muziekschool geschonken door de heer Pelt
- ◆ Potloodtekeningen van Brinklaan en Plaggenweg geschonken door de heer G. Boerbach

Colofon

KringNieuws is het communicatiemiddel van het bestuur van de Historische Kring Bussum (HKB) met haar leden. Het verschijnt als inlegblad van het *Bussums Historisch Tijdschrift (BHT)* of als afzonderlijk bulletin. Leden wier e-mailadres bij de HKB bekend is, ontvangen daarnaast periodiek een digitale *Nieuwsbrief*.

Vormgeving/opmaak Anneke van de Koppel

Bestuur

Nol Verhagen (voorzitter) nolverhagen@xs4all.nl

Eric Bor (secretaris) ericbor9@gmail.com

Willem Steenkamp (penningmeester) steenkamp@ks-groep.nl

E-mail hkb@historischekringbussum.nl

Website www.historischekringbussum.nl

Facebook www.facebook.com/historischekringbussum

Telefoon 0648251281